

שיטה שהב"ד נותן רשות דוקא כשיודעים שחייב הנתבע על פי דין

נתיבות המשפט (ביאורים שם ס"ק ג)

43. ומציל בדיני עכו"ם. עיין סמ"ע (סק"ה) שנותנין לו רשות להוציא שלו ולא שהעכו"ם יכפוהו לעשות וכו'. ונראה דמיירי באופן שידוע החוב לדייני ישראל, כגון במלוה בשטר וכיוצא, דבמלוה על פה אי אפשר לדייני ישראל ליתן לו רשות להוציא דאימר אינו חייב לו כל כך, רק משמתין אותו כשאינו רוצה לבוא, וכן מוכח מהב"י שכתב כשאינו יכול להוציא ממנו על פי אדרכתא, משמע שידוע שחייב לו כבר, וכן מוכח מהדרישה (סימן ב').

וכן נתיבות המשפט (חידושים שם ס"ק ח)

44. נוטל רשות מבית דין ומציל. ועיין **ביאורים** (סק"ג) דדוקא שהבית דין יודעים שחייב על פי דין כגון שיש לו שטר וכיוצא בו, אבל אם אין הבית דין יודעים שחייב לו, כגון במלוה על פה, אין הבית דין נותנים לו רשות, רק לכפותו על ידי עכו"ם לדון לפני ישראל.

תשובות והנהגות (כרך ד סימן דש)

45. ומנהגינו להודיע לתובע שההיתר הוא רק אם ברור שהנתבע חייב, אבל כשהנתבע חייב רק לצאת ידי שמים, אין מקום להתיר בזה.

תשובות והנהגות (כרך ה סימן שסב אות ג)

46. עיין בשו"ת "חתם סופר" (סי' ג' וד') שהבית דין שומעים קודם ופוסקים שע"פ דין תורה אם נכונים דבריו מגיע לו, וחל הפסק כיון שצד השני לא הופיע, ואם כן הערכאות מוציאים לפועל את פסק בית דין ושפיר מותר, ואין בזה האיסור החמור דערכאות, כיון שהם רק מבצעים פסק בית דין. ותמהני שכמה בתי דינים מתירים ערכאות בלי לשמוע האם מגיע לו על פי טענותיו לפי דין תורה.